

WAT BETEKENT DE PLAATSNAAM 'Sint-Anna-ter Muiden' ?

door Prof. J.E. de Langhe.

Sint-Anna-ter Muiden heette aanvankelijk Mude (13de-15de eeuw). Dit Mude (Muide) is grammatikaal een plaatsdatief of lokatief: ter Mude of ten Mude (meestal ter Muiden, soms ten Muiden sinds de 15de-16de eeuw).

Volgens de gangbare, algemeen aanvaarde mening is dit mude-muide niets anders dan de kustgermaanse vorm van het woord mond (monding): Oudfries muth, Angelsaksisch mud, Engels (mouth). Dus Mude, Ter Muiden = aan de monding van het Zwin.

Het bedoelde toponymisch element komt voor in ettelijke Noordnederlandse toponiemen (Muiden, Arnemuiden aan de monding van de Arne), alsook in het Westvlaamse toponiem Diksmuide.

Is de kous daarmee af? Welneen!

Er zit in sommige (o.a. Gentse) plaatsnamen een ander, gelijkgeschreven woord mude-muide met andere betekenis en oorsprong.

Dit andere mude-muide betekent slijk, slib, modder, moeras, strandgeul met slibbezinking, slikke. Middennederlands mode (modder), Engels mud, Duits moder.

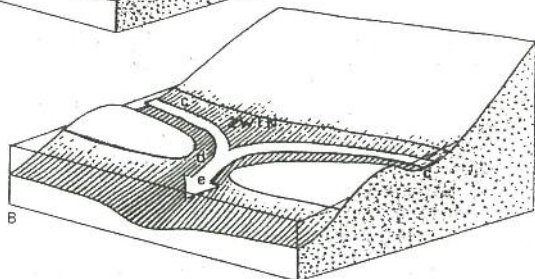
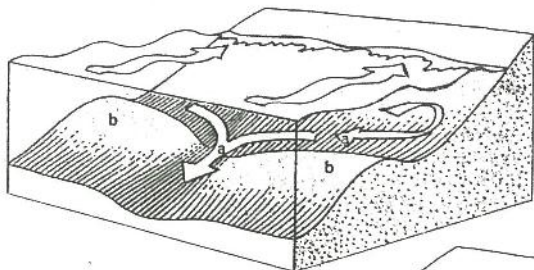
Muid (monding) en muid (modder, slib, slikke) hebben etymologisch niets met elkaar te maken, maar werden begrijpelijkerwijze vaak met elkaar verward.

Door Vercoullie (1) werd jaren geleden reeds daarop gewezen.

Wij kunnen dus kiezen: Sint Anna ter Muiden, plaats aan de monding van het Zwin of plaats nabij de slikken van de Zwinmonding. Dus qua geografische ligging vrijwel hetzelfde, maar qua landschappelijke positie niet hetzelfde.

Waar aan de voorkeur geven? Ik geef de voorkeur aan een synthetische keus. Het is immers zonder meer duidelijk dat de twee taalkundig verschillen de verklaringen best aanvullen. Ik zie het duidelijk voor de ogen van mijn verbeelding: het haventje, later stadje Mude of Sint Anna ter Muiden ontstond na het inwinnen van de Greveningepolder aan de kant van de buitendijkse schorren en slikken op de monding van het Zwin. Het zit allemaal in het dubbelzinnige woord mude-muide!

SCHEMATISCHE WEERGAVE VAN DE VORMING VAN EEN MUI. door Bert Kennis.

A. Bij vloed wordt het zeewater door golfbeweging in de richting van het strand opgestuwd. Hierdoor ontstaan compensatiestromingen (a), die de strandbank (b) op bepaalde plaatsen verlagen.

B. Bij eb stroomt het zeewater uit de langgerekte depressie achter de strandbank (zwin, c) via de laagten in de strandbank naar zee. Door verdere uitdiepingen ten gevolge van deze ebstroming (e) ontstaan er na verloop van tijd geultjes door de strandbanken heen de zgn.-muiden, (d).

(1) J. Vercoullie: Beknopt etymologisch woordenboek der Nederlandse taal, derde druk, Gent 1923.

Zo krijgen we ook een antwoord op de vraag:

" Spreekt men terecht over een Zwindelta" : dan moeten we negatief antwoorden. Het is geen Delta, maar een ESTUARIUM.

Hoe moeten we dan het huidige woordgebruik verklaren?

Het is een betekenisverlening die terug te brengen is tot onze westerse cultuur. Het is een voorbeeld van de vele begripsvervangingen.

Het verdoezelt de verschillen die er in het vroegere taalgebruik gangbaar waren. Dan kunnen we ons ook nog de vraag stellen: waarom het woord 'DELTA' en niet 'ESTUARIUM' in het taalgebruik.

DELTA ligt beter in de mond in ons taalgebruik. In het Engels spreekt men wel over 'estuarium' met de latijnse betekenis.

DE LAATSTE MOLEN VAN SINT ANNA TER MUIDEN.

door Albert De Keyser.

Volgens een aantekening uit de Notullenboeken van Mude werd op de 16e van de hooimaand (juli) 1610 consent en octrooi verleend tot het stellen van een molen.

In 1611 werd door de "Watergrave ende Moormeester vande Lande ende Graefschep van Vlaanderen" aan Mattheus Geeraert en Loys Vermeersch octrooi verleend tot het oprichten van een windmolen te Sint Anna ter Muiden.

Zeer waarschijnlijk werd deze molen toen gebouwd op de Oostdijk daar waar het zuidelijke uiteinde van de dijk van de Maneschijnpolder op eerstgenoemde aansluit. (op de kaart: bovenste molen)

Op de kadastrale kaart van 1832 zijn dit de percelen A 62 en A 63.

Volgens de Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel hadden deze percelen samen een oppervlakte van 462 m² en waren ze eigendom van de gemeente Sint Anna.

We vinden de molen op deze plaats afgebeeld op de kaart van Pieter Horlewijn uit 1713 (Rijksarchief Den Haag, nr.2900) en op deze van Lenkhof en Tromp 1728, gecopieerd door D.W.C. Hatinga in 1745, Inv.nr.I-35 Hatinga, Staat-Vlaanderen, (Rijksarchief Den Haag) en ook op andere kaarten.

Het Paalboek van Mude (R.A.Brugge, Fonds Pepers 504) vermeldt aldaar een molen waarop van 1689 tot 1733, Simon de Lava, molenaar was.